

Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i detta betänkande regeringens proposition 2012/13: 106 Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan

Riksdagen godkänner ramavtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:106.

Stockholm den 26 september 2013

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M), Désirée Liljevall (S) och Abir Al-Sahlani (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2012/13: 106 Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan.

År 2004 gavs Europeiska kommissionen genom rådsbeslut mandat att inleda förhandlingar om bilaterala ramavtal om partnerskap och samarbete (PSA) med Thailand, Indonesien, Singapore, Filippinerna, Malaysia och Brunei, samtliga medlemmar i Association of Southeast Asian Nations (Asean). Mandatet utvidgades år 2007 till att omfatta förhandlingar med Vietnam. Förhandlingarna med Vietnam inleddes 2007 och avslutades i september 2010. Avtalet paraferades av båda parter den 4 oktober 2010 och undertecknades den 27 juni 2012. Enligt artikel 63 i avtalet ska parterna ratificera avtalet i enlighet med respektive lands interna procedurer.

Ramavtalet är ett blandat avtal, vilket innebär att både EU och medlemsstaterna är avtalsparter tillsammans med Vietnam. Avtalet ersätter den befintliga rättsliga ram som upprättades genom avtalet från 1995 mellan Europeiska gemenskapen och Vietnam och samarbetsavtalet från 1980 mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och medlemsländerna i Asean, vilket 1999 utvidgades till att omfatta Vietnam. Ramavtalet kommer att tillämpas den första dagen i den månad som följer på den dag då parterna anmält till varandra att alla nödvändiga rättsliga förfaranden har avslutats.

Regeringen gör sammantaget bedömningen när det gäller avtalet att det bör anses vara av större vikt och att det därför enligt 10 kap. 3 § regeringsformen ska godkännas av riksdagen.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

Ramavtalet

Genom avtalet om ett vittomspännande partnerskap och samarbete med Vietnam inrättas ett ramverk för relationerna mellan parterna, vilka för närvarande styrs av avtalet från 1995 mellan Europeiska gemenskapen och Vietnam samt samarbetsavtalet från 1980 mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och medlemsländerna i Asean. Som grund för samarbetet har ramavtalet rättsstatsprincipen, de demokratiska principerna och de mänskliga rättigheterna. Avtalet innehåller ett rättsligt bindande åtagande från båda parter om respekt för mänskliga rättigheter och skyldigheter i fråga om ickespridning av massförstörelsevapen. Avtalet innehåller också åtaganden om att fortsätta samarbetet för att fullständigt uppnå inter-

nationellt överenskomna utvecklingsmål. Vidare berörs samarbete inom ett brett spektrum av andra områden, såsom hållbar utveckling och klimatförändringar, rättvisa och säkerhet, kultur och utbildning, migration samt handel och investeringar. Avtalet är också avsett att utgöra ramen för förhandlingar om ett frihandelsavtal med Vietnam.

Avtalet i svensk lydelse finns som bilaga till propositionen.

Utvecklingen i Socialistiska republiken Vietnam

Vietnam var en fransk koloni 1858–1945. Vid krigsslutet tog den nationalistiska folkfronten Viet Minh över kontrollen av stora delar av landet och ett åtta år långt gerillakrig mellan Viet Minh och Frankrike inleddes. En internationell konferens i Genève 1954 delade landet provisoriskt i Nord- och Sydvietnam. Inför hotet av ett kommunistiskt maktövertagande i Syd-vietnam ökade USA 1961 den amerikanska militära närvaron. Vietnamkriget inleddes och pågick till 1975. De två landsdelarna återförenades formellt 1976 då Socialistiska republiken Vietnam bildades. Som en konsekvens av konflikten med Kambodja som inleddes i slutet av 1970-talet blev Vietnam alltmer isolerat. Den historiska sjätte partikongressen 1986 slog fast att systemet måste omdanas, och en utveckling i marknadsekonomisk riktning inleddes. Vietnam har sedan dess öppnats upp väsentligt för omvärlden. Vietnam blev medlem i Asean 1995, Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) 1998, WTO 2007 och innehade en icke-permanent plats i FN:s säkerhetsråd 2008–2009. Vietnam var också ordförande i Asean 2010.

Vietnam är alltjämt en kommunistisk enpartistat där civila och politiska rättigheter är hårt beskurna. Rättsväsendet präglas av kommunistpartiets dominerande inflytande. Dödsstraff förekommer. Mötes- och föreningsfriheten är strikt reglerad. Samhällsdebatten i vietnamesiska medier är starkt begränsad och staten har under senare år vidtagit åtgärder för att begränsa användningen av internet. Även om den långsiktiga trenden går i riktning mot ett öppnare samhälle så är kortsiktiga bakslag vanligt förekommande. Vietnam utsätts för en betydande internationell kritik för landets begränsningar i yttrandefriheten samt ingripanden mot politiskt och religiöst olik-tänkande.

Vietnam är en av de mest snabbväxande ekonomierna i Asien med en årlig tillväxt på 5–6 procent de senaste tre åren. Förbättrad lagstiftning och gynnsamma investeringsvillkor har lett till ökande utländska investeringar. Den kraftiga tillväxten har lett till en snabb fattigdomsminskning. Världsbanken klassificerade 2010 om Vietnam till ett medelinkomstland (Middle Income Country). Det finns problem med låg produktivitet, misskötta statligt ägda företag och korruption i den vietnamesiska ekonomin. Korruptionen är mycket utbredd.

Nationalförsamlingens roll har stärkts de senaste åren bl.a. genom att de olika utskotten fått en starkare ställning.

Vietnam bedriver en aktiv utrikespolitik. Relationerna till länderna i Sydostasien är goda. Samarbetet inom Asean utgör en viktig del i Vietnams ansträngningar att balansera Kinas inflytande i regionen. Utrikespolitiskt är tvisterna kring Paracel- och Spratlyöarna i Syd kinesiska sjön en mycket viktig fråga för Vietnam. Landet har vid flera tillfällen det senaste året protesterat mot påstådda kinesiska kränkningar av sina territorialvatten.

Handeln mellan Vietnam och övriga Asean-länder är betydande. Kina och Ryssland är också fortsatt viktiga ekonomiska partner. USA är traditionellt den viktigaste exportmarknaden för Vietnam, men andelen av exporten som går till EU och Japan har ökat under senare år. Vietnam står för en betydande andel av världens totala export av ris, kaffe, te och socker. Vietnam är ett av de mest handelsberoende länderna i världen med ett samlat värde av export och import som uppgår till över 135 procent av BNP.

Sverige och Socialistiska republiken Vietnam

Sverige var 1969 det första västland som etablerade diplomatiska relationer med Vietnam och har under perioder varit en av få bilaterala biståndsgivare till landet. Sveriges utvecklingssamarbete med Vietnam fasas ut under perioden 2009–2013 genom s.k. selektivt samarbete med tonvikt på aktörssamverkan som biståndsform, i syfte att etablera bärkraftiga relationer bortom biståndet. Liksom tidigare är det övergripande målet för utvecklingssamarbetet under övergångsskedet att uppnå förbättrad demokratisk samhällsstyrning, ökad respekt för mänskliga rättigheter och en miljömässigt hållbar utveckling. Centrala samarbetsområden för den nuvarande strategiperioden 2009–2013 är därför mänskliga rättigheter och demokrati samt miljö och klimatförändringar.

Det finns ett betydande intresse bland små och stora svenska företag att investera i Vietnam. Potentialen för ökad handel mellan Sverige och Vietnam är stor eftersom handelsvolymerna fortfarande är relativt blygsamma. Den svenska exporten till Vietnam uppgick 2012 till 897 miljoner kronor och importen till 4 774 miljoner kronor. Enligt den senaste genomgången av Business Sweden finns det ca 50 svenska företag i Vietnam. Bl.a. ABB, Atlas Copco, Ericsson och Electrolux exporterar produkter till Vietnam medan H & M, Ikea och Clas Ohlson importerar konsumentprodukter. Arbetet med att stärka handelsutbytet med Vietnam har intensifieras. Ett svenskt miljöteknikcenter (Centec) öppnades för perioden 2011–2013, och Exportrådet, numera Business Sweden, öppnade ett handelskontor i Hanoi hösten 2012.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ramavtalet om ett vittomspännande partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra

sidan. I propositionen redogör regeringen bl.a. för utvecklingen i Socialistiska republiken Vietnam, Sveriges kontakter med landet, ramavtalets innehåll och skälen för regeringens förslag.

Avtalet i svensk lydelse finns som bilaga till propositionen.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att ramavtalet bl.a. innehåller bestämmelser om en allomfattande dialog och om grundvalar för relationerna mellan EU och Vietnam, såsom de allmänna folkrättsliga principerna, mänskliga rättigheter, nedrustning och icke-spridning och internationellt överenskomna utvecklingsmål, inklusive millennieutvecklingsmålen, och att avtalet bygger på de mål som EU har fastställt i de grundläggande fördragen. Utskottet välkomnar att parterna har enats om att bestämmelserna i dessa delar utgör en väsentlig del av avtalet. Vidare konstaterar utskottet att avtalet innehåller samarbete på en rad områden, såsom hållbar utveckling, och klimatförändringar, rättvisa och säkerhet, kultur och utbildning samt handel och investeringar.

Utskottet delar regeringens bedömning att ramavtalet kommer att underlätta samarbetet och utbytet mellan Sverige och Vietnam, såväl bilateralt som i olika sammanhang inom EU:s ramverk. Regeringen konstaterar i propositionen att Sverige och Vietnam firade 40-årsjubileum av de diplomatiska relationerna under 2009 och att det stöd som Sverige har gett till Vietnam under dessa år har gett Sverige en särställning i landet. Relationerna går nu in i en ny fas i riktning mot ett bredare samarbete och ett ökat handels- och investeringsutbyte. Vietnam är en växande marknad och potentialen för ett ökat handelsutbyte med Sverige är stor inom flera sektorer.

Med vad som har anförts ovan tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner ramavtalet om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:106 Ramavtal om partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan :

Riksdagen godkänner ramavtalet om ett vittomspännande partnerskap och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan (avsnitt 7).